

Joan Pau II contradiu Rouco

Dv, 3/01/2014 per Carles Armengol

[Vent de cara](#)

Antonio María Rouco Varela, com bona part dels actuals membres de la Conferència Episcopal Espanyola, deu els seus principals nomenaments (Arquebisbe de Santiago de Compostel·la primer i de Madrid després, així com cardenal) a **Joan Pau II**. Rouco sovint s'hi ha mostrat agraït i sempre ha tingut paraules elogioses per al Papa polonès, ara a les portes de la canonització.

Però la memòria és selectiva (o interessada), perquè Rouco i molts dels seus germans bisbes de les Espanyes obliden que **Joan Pau II va ser el Papa dels drets de les Nacions. Ell va revitalitzar d'una manera especial aquesta dimensió dels drets humans i va desenvolupar un ampli magisteri** sobre aquestes qüestions, posteriorment ben recollides en el Compendi de la Doctrina Social de l'Església.

Són innumbrables les citacions i pronunciaments destacats de Joan Pau II. Remeto els interessats a les publicacions i treballs de Mn. Antoni M. Oriol Tataret i Mn. Joan Costa Bou.

En aquest breu apunt d'urgència per refrescar la memòria d'alguns, n'hi ha prou de citar algun fragment del celebrat [discurs de Joan Pau II a l'Assemblea General de l'ONU](#). Un discurs pronunciat el 5.X.1995 amb una gran claredat i concreció i que va tenir un gran ressò internacional.

En el punt 6, per exemple, afirma: *«La Declaració universal dels Drets de l'Home, adoptada en 1948, ha tractat de manera eloqüent dels drets de les persones; però encara **no hi ha un acord anàleg internacional que afronti de manera adequada els drets de les nacions**. Es tracta d'una situació que ha de ser atentament considerada per les qüestions urgents que planteja sobre la justícia i la llibertat en el món contemporani».*

Tot reconeixent les dificultats d'enunciar-los, més endavant -en el punt 8-, serà més propositiu a l'hora d'**afirmar drets concrets de les nacions**, començant pel dret a l'existència: *«El seu **dret a l'existència** és certament el pressupòsit dels*

*altres drets d'una nació: **ningú, per tant —ni un Estat, ni una altra nació, ni una organització internacional—, no té mai dret a creure que una determinada nació no sigui digna d'existir».***

L'aclariment sobre l'abast d'aquest dret és diàfan: *«Aquest dret fonamental a l'existència no exigeix necessàriament una sobirania estatal, essent possibles diverses formes d'agregació jurídica entre diverses nacions, com per exemple succeeix en els Estats federats, en les Confederacions, o en Estats que es caracteritzen per àmplies autonomies regionals».*

Però les condicions de la diversa configuració política de les nacions és ben precisa i no deixa marge al dubte: *«Pot haver-hi circumstàncies històriques en les quals agregacions diverses d'una sobirania estatal poden esdevenir, fins i tot, aconsellables, però amb la condició que això es faci en un clima de veritable llibertat, garantida per l'exercici de l'autodeterminació dels pobles».*

Més recordat, però sovint tergiversat, és el punt 11è d'aquest mateix discurs. Des dels propis rengles del catalanisme, sovint s'ha afirmat que el qualificatiu "nacionalista" era equívoc i que podia no entendre's en el context internacional. Certament, en aquest punt, Joan Pau II fa una fina anàlisi del terme tot distingint formes de "nacionalisme": *«En aquest context cal **aclarir la diferència essencial entre una insana forma de nacionalisme, que predica el menyspreu per les altres nacions o cultures, i el patriotisme que, al contrari, és el just amor pel propi país d'origen.** Un veritable patriotisme no cerca mai de promoure el bé de la pròpia nació en perjudici d'altri. Això, de fet, acabaria per fer mal també a la pròpia nació i produiria efectes perjudicials tant per a l'agressor com per a la víctima. El nacionalisme, especialment en les seves expressions més radicals, està, per tant, en antítesi amb el veritable patriotisme, i avui dia hem de treballar per fer que el nacionalisme exacerbat no continuï proposant en formes noves les aberracions del totalitarisme. És un compromís que val òbviament quan s'assumeix, com a fonament del nacionalisme, el mateix principi religiós, com per desgràcia s'esdevé en certes manifestacions de l'anomenat fonamentalisme».*

El catalanisme social, polític i cultural ha estat sempre un moviment patriòtic que res té a veure amb el "nacionalisme exacerbat" que denunciava Joan Pau II. Una expressió que han intentat llançar contra el catalanisme aquells que veuen la palla al nostre ull, però no la biga al propi. Aital acusació només pot ser obra d'ignorants o cíncics.

Com algú ja ha fet notar, **la casualitat o la providència ha volgut que la proclamació com a Sant d'aquest Papa s'escaigui en la festivitat de la Verge de Montserrat, el 27 d'abril d'enguany.** Una oportunitat per recordar aquesta faceta, gens menor, del seu vast magisteri.